

Sarajevo, 31.05.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
24.05.2021. - 28.05.2021.

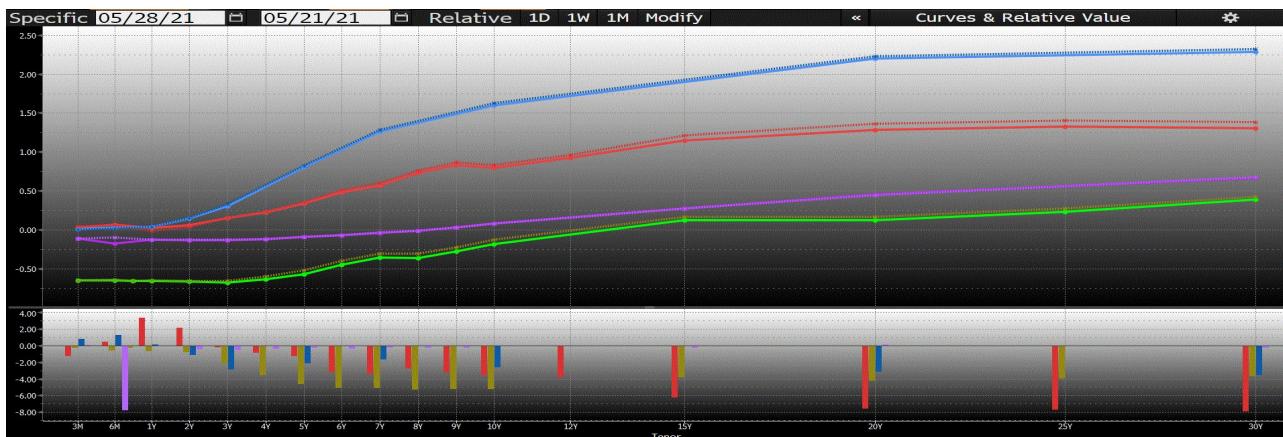
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	21.5.21 - 28.5.21	21.5.21 - 28.5.21	21.5.21 - 28.5.21	21.5.21 - 28.5.21
2 godine	-0,65 - -0,66 ↘	0,15 - 0,14 ↘	0,04 - 0,06 ↗	-0,12 - -0,12 ➔
5 godina	-0,52 - -0,57 ↘	0,82 - 0,80 ↘	0,36 - 0,34 ↘	-0,09 - -0,09 ➔
10 godina	-0,13 - -0,18 ↘	1,62 - 1,59 ↘	0,83 - 0,80 ↘	0,08 - 0,08 ➔

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	21.5.21	- 28.5.21
3 mjeseca	-0,631	- -0,633 ↘
6 mjeseci	-0,644	- -0,650 ↘
1 godina	-0,625	- -0,632 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 28.05.2021. godine (pone linijski) i 21.05.2021. godine (ispredikane linijski). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Pad prinosa obveznica eurozone nastavljen je i tokom prošle sedmice. Prinosi njemačkih obveznica su u odnosu na prethodnu sedmicu smanjeni za 1 do 5 baznih poena, dok je najveći pad od 7 do 12 baznih poena zabilježen kod italijanskih obveznica. Početkom sedmice su objavljeni sedmični podaci kupovina obveznica ECB u okviru PEPP programa koji su pokazali da je zaključno sa 19. majem neto iznos kupovina iznosio 21,7 milijardi EUR. Navedeni podatak ukazuje na drugi po redu najveći porast sedmičnih kupovina od odluke ECB na sjednici koja je održana u martu. Izjave zvaničnika ECB u posmatranom periodu su uglavnom bile fokusirane na ublažavanje povećanog očekivanja tržišnih učesnika o mogućnosti usporena kupovina obveznica u okviru navedenog programa, a koje je došlo do izražaja nakon nedavno objavljenih podataka o rastu inflacije. Pored zvaničnika iz eurozone, izjave zvaničnika Feda kojima su ublaženi rizici od trajne inflacije su, takođe, imale uticaj na pad prinosa. Korekcija prinosa naviše zabilježena je u četvrtak nakon što se pojavila vijest da bi predsjednik SAD Biden mogao predložiti budžet u vrijednosti od 6 biliona USD, a što je uticalo na pad potražnje za

sigurnijim investicijama. Ipak, prinosi su ponovo smanjeni na kraju prošle sedmice tako da je na sedmičnom nivou zabilježen pad istih.

Njemačka je po većim prinosima (0,11%) emitovala petnaestogodišnje obveznice. Na ovoj aukciji, kao što je bio slučaj i sa ranije održanom aukcijom desetogodišnjih obveznica, zabilježen je pad odnosa ponude i potražnje na rekordno nizak nivo od 1,06 (od juna 2020. godine) u poređenju sa 1,27, koliko je taj odnos iznosio na prethodnoj aukciji prije mjesec dana.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – Njemačka (kvartalno) final.	I kvartal	-1,7%	-1,8%
2.	GDP – Francuska (kvartalno) final.	I kvartal	0,4%	-0,1%
3.	GDP – Finska (kvartalno)	I kvartal	-	-0,1%
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	MAJ	112,3	114,5
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (final.)	MAJ	-5,1	-5,1
6.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	MAJ	98,0	99,2
7.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	JUN	-5,2	-7,0
8.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	MAJ	98	108
9.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	MAJ	-	106,7
10.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	MAJ	104,0	110,6
11.	Industrijska proizvodnja – Austrira (G/G)	MAR	-	12,7%
12.	Maloprodaja – Španija (G/G)	APR	29,1%	41,0%
13.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	APR	-	8,0%
14.	Obim maloprodaje – Irska (G/G) prelim.	APR	-	90,1%
15.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	APR	37,6%	32,0%
16.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	MAJ	1,8%	1,8%
17.	Stopa nezaposlenosti – Finska	APR	-	9,0%

SAD

Bijela kuća je u petak dostavila Kongresu budžetski plan vrijedan 6 biliona USD kojim će povećati potrošnju na infrastrukturu, obrazovanje i borbu protiv klimatskih promjena, tvrdeći da je, fiskalno posmatrano, sada opravdano investirati jer su troškovi pozamlijivanja niži, kao i da će kasnije deficit biti manji. Biden je pozvao korporacije SAD da povećaju plate zaposlenima jer rastuća inflacija i uska grla u ekonomiji kreiraju neujednačenosti u ekonomskom oporavku. S druge strane, republikanci su se suprotstavili najnovijem Bidenovom infrastrukturnom planu u vrijednosti od 1,7 biliona USD s prijedlogom da se okvirno obezbijedi oko 257 milijardi USD novih sredstava za puteve, mostove i druge javne poslovne projekte, nudeći mali dio onoga što Biden traži, kako pregovori o infrastrukturnom paketu dostižu kritičnu fazu. Infrastrukturni plan republikanaca bi iznosio 928 milijardi USD tokom osam godina.

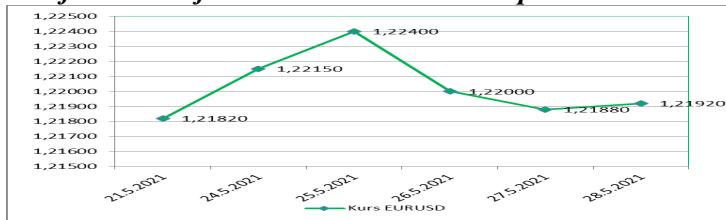
Članica Odbora guvernera Feda Brainard je, vezano za virtuelni događaj u organizaciji CoinDesk, izjavila da SAD kao nosilac svjetske rezervne valute moraju biti visoko uključene u digitalna plaćanja, kako takva plaćanja postaju sve češća. Fed je intenzivirao istraživanja i javni angažman na digitalnoj verziji američkog dolara. Predsjednica Feda iz San Franciska Daly je izjavila za CNBC da se vode razgovori o ublažavanju monetarnih olakšica, misleći pri tome na moguću redukciju otkupa obveznica na mjesечnom nivou koje trenutno iznose 120 milijardi USD. Te kupovine obveznica zajedno s gotovo nultnim kamatnim stopama imaju za cilj smanjenje troškova pozamljivanja i podsticanja zapošljavanja i investiranja. Daly je istakla da želi sve uvjeriti da sada neće biti poduzete nikakve akcije, te dodala da, iako je optimistična vezano za smanjenje troškova pozamljivanja i podsticanja zapošljavanja, i dalje primjećuje da postoji nedostatak od više od 8 miliona poslova koji su postojali prije pandemije, a koji još uvijek nije prevaziđen. Republikanski senator Moore Capito je u nedjelju izjavio da pregovori s predsjednikom Bidenom o potencijalnom masivnom paketu za infrastrukturna ulaganja polako napreduju, iako postoje neslaganja oko veličine i obima tog zakona.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks aktivnosti iz Čikaga	APR	1,20	0,24
2.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	MAR	1,0%	1,4%
3.	Prodaja novih kuća (M/M)	APR	-7,0%	-5,9%
4.	Indeks povjerenja potrošača	MAJ	118,8	117,2
5.	Indeks prerađ. sektora Feda iz Richmonda	MAJ	19	18
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	21. maj	-	-4,2%
7.	Porudžbine trajnih dobara P	APR	0,8%	-1,3%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih	22. maj	425.000	406.00
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	15. maj	3.680.000	3.642.000
10.	GDP (Q/Q)	I kvartal	6,5%	6,4%
11.	Indeks raspoloženja potrošača	23. maj	-	53,8
12.	Veleprodajne zalihe (M/M) P	APR	0,7%	0,8%
13.	Lični dohoci	APR	-14,2%	-13,1%
14.	Lična potrošnja	APR	0,5%	0,5%
15.	PCE deflator (G/G)	APR	3,5%	3,6%
16.	Indeks povjer. potrošača Univerzitet Mičigen F	MAJ	83,0	82,9

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,2182 na nivo od 1,2192.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Guverner BoE Bailey je izjavio da ne vidi dugoročne implikacije neočekivanog rasta inflacije, kako ekonomija prevazilazi pandemiju Covid19. Masivno javno zaduživanje Velike Britanije je tokom prošlog mjeseca počelo postepeno da se ublažava, prvi put od početka pandemije Covid-19, što je rezultat poboljšanja ekonomskih očekivanja. Tenreyro, koja je članica MPC BoE, je izjavila da očekuje da će globalni finansijski uslovi nastaviti da podržavaju ekonomski rast, te da Fed neće morati naglo povećavati kamatne stope. Prema njenom mišljenju, finansijski uslovi će ostati prilično prilagodljivi u narednih nekoliko godina, dok je dodala da je Fed odlučan u tome da neće uskoro povećavati kamatne stope i da neće odgovarati na privremeni rast cijena. Član MPC BoE Vlieghe je izjavio da je njegov scenario da će se ekonomija razvijati slično kao i prema projekcijama u maju, ali uz određeno zaostajanje u centralnim projekcijama. Prema tom scenariju, prvo povećanje referentne kamatne stope BoE će biti odgovarajuće "kada se dobro utone u 2022. godinu", uz određena umjerena pooštravanja u politici nakon toga.

Iz BoE je saopšteno da je Brexit Velikoj Britaniji pružio jedinstvenu priliku da preoblikuje globalno važan sektor osiguranja bez ublažavanja visokih regulatornih standarda. U tom kontekstu, izvršni direktor za superviziju osiguranja u BoE Sweeney je istakao da sada postoji mogućnost da se uspostave vlastita usmjerenja kada je u pitanju osiguranje.

Potpredsjednik EU komisije Šefčovič je izjavio da traga za rješenjem kojim bi se eliminisali poremećaji u poslovanju prouzrokovani Brexit sporazumom, a koji je razvijen s ciljem da zaštitи jedinstveno tržište EU bloka na granici s Velikom Britanijom, odnosno između Irske i Velike Britanije, bez povratka "teškim" granicama.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	APR	32,8	31,0
2.	CBI volumen maloprodaje	MAJ	25	18
3.	Llyods poslovni barometar	MAJ	-	33
				29

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,86052 na nivo od 0,85935, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,4150 na nivo od 1,4188.

JAPAN

Tokom protekle sedmice guverner BoJ Kuroda je izjavio da neujednačenost oporavka svijeta od recesije izazvane koronavirusom može dovesti do povećane štednje, ekonomске nejednakosti i zaduženosti, što može voditi smanjenju prirodne kamatne stope. Kako se globalna ekonomija izdiže od početnog udara pandemije Covid19, uloga centralnih banaka će se promijeniti s pružanja podrške za održavanje likvidnosti do pomaganja kompanijama da ostanu solventne.

Bivši član odbora BoJ Suda je izjavio da nedostatak konvencionalnih monetarnih alata za vođenje politike podstiče BoJ da se približi sferi fiskalne politike, što bi moglo ugroziti njenu političku nezavisnost. Zakon koji je stupio na snagu 1998. godine dao je BoJ nadležnost nad širokim spektrom alata koji utiču na ekonomiju, poput smanjena kamatnih stopa ili kupovine državnih obveznica. Međutim, potrebno je da BoJ dobije saglasnost Vlade za korake u politici za koje se tradicionalno smatra da su van njene nadležnosti, kao što je kupovina rizične aktive poput ETF-ova kojima se trguje na berzi. Suda je dodao da ga zabrinjava sve veći porast vođenja politike BoJ kojoj je potrebna saglasnost Vlade, poput kupovine ETF-ova, kao i da se monetarna politika pretvara u nešto što ne može biti sprovedeno isključivo kroz uobičajne operacije BoJ.

Viši poslanik vladajuće stranke Japana Yamamoto je izjavio da se očekuje da će Vlada sastaviti dodatni budžet u oktobru ili novembru, te je pozvao na potrošnju u vrijednosti od oko 239 milijardi USD za ublažavanje ekonomskog udara izazvanog pandemijom. Takođe, pozvao je BoJ da pojača kupovinu aktive kako bi dodatno oslabio JPY i pomogao ekonomiji koja se oslanja na izvoz, kao i da se mora angažovati više jer se Japan vraća deflacji. Yamamoto je zaključio da BoJ, umjesto toga smanjuje program kvantitativnih olakšica. On smatra da bi BoJ trebalo da nastoji da više oslabi JPY podstičući kupovinu državnih obveznica i tražeći novu aktivu, poput municipalnih i stranih obveznica. Premijer Suga je produžio vanredno stanje do 20. juna u Tokiju, Osaki, i drugim regijama koje zajedno čine oko polovine ekonomije.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Prodaja u robnim kućama (G/G)	APR	-	167,0%
2.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	APR	-	120,8%
3.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	APR	0,9%	1,0%
4.	Prodaja u supermarketma (G/G)	APR	-	6,0%
5.	Vodeći indeks F	MAR	-	102,5
6.	Koincidirajući indeks F	MAR	-	93,0
7.	Stopa nezaposlenosti	APR	2,7%	2,8%
				2,6%

JPY je tokom protekle sedmice blago deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 132,72 na nivo od 133,93. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 108,96 na nivo od 109,85.

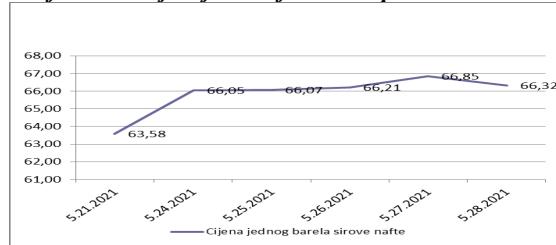
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,58 USD (52,19 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je bilježila rast, s obzirom na to da su investitori s jedne strane pratili oporavak tražnje za ovim energentom, a s druge strane način na koji bi se tržištu omogućilo da se prilagodi dodatnim količinam nafte iz Irana, ukoliko nuklearni sporazum s tom zemljom oživi. Do kraja sedmice cijena nafte je bila pod uticajem ovih očekivanja. Sastanak OPEC+ se održava ove sedmice, a očekuje se da će se kartel nastaviti držati trenutnog plana povećanja obima ponude u junu, iako bi plan za juli mogao biti preispitan zbog pokrenutih pregovora s Iranom. Tokom proteklih sedmica naftom se trgovalo po cijeni koja je blizu najvišeg nivoa zabilježenog u posljednje dvije godine, a pod uticajem optimizma oko rasta tražnje koju predvode SAD, a što nadmašuje zabrinutost da bi se dodatnom ponudom nafte od strane Irana, nakon ublažavanja sankcija ovoj zemlji, pojавio višak ponude na tržištu. Blagi pad cijene nafte zabilježen je u petak, uglavnom pod uticajem očekivanja ishoda sastanka OPEC+, kao i komentara analitičara vezano za ponudu nafte od strane Irana.

Tokom maja OPEC+ je postepeno povećao dnevnu proizvodnju nafte za 350.000 barela, dok se za juni očekuje rast za 441.000 barela dnevno. Saudijska Arabija je povećala obim ponude za 250.000 u maju, 350.000 barela u junu i za juli je planirano dodatnih 400.000 barela. Sve u svemu, očekuje se da će OPEC+ tokom jula ponuditi dodatnih 1,5 miliona barela na tržištu.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 66,32 USD (54,40 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 4,31%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom proteklih sedmica

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Održanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metalova u ponedjeljak je cijena jedne fine unce zlata iznosila 1.881,25 USD (1.544,29 EUR). Početkom sedmice cijena zlata je zabilježila postepeni rast s obzirom na to da su investitori bili u iščekivanju ekonomskih podataka za SAD u protekloj sedmici, a koji ukazuju na tempo oporavka SAD. Hedž fondovi i ostali špekulantи su povećali neto duge pozicije u fjučersima i opcijama na zlato, te su se ove pozicije našle na najvišem nivou od januara. Sredinom sedmice cijena zlata je probila nivo od 1.900 USD po unci pod uticajem signala da znakovi inflatornih pritisaka pojačavaju zabrinutost za ekonomski rast, dok zvaničnici Feda uvjeravaju investitore u nastavak postojeće monetarne politike. Pored ovih vijesti, dodatnu podršku rastu cijene ovog plemenitog metala dao je i pad prinosa državnih obveznica SAD. Do kraja sedmice cijena se održavala na nivou od oko 1.900 USD po unci. Reuters je objavio vijest da je Narodna banka Kine odobrila komercijalnim bankama uvoz velikih količina zlatnih poluga tokom aprila i maja, te se očekuje da je ugovoren uvoz od oko 150 tona zlatnih poluga. Podaci carine Švajcarske pokazuju da je u Kinu izvezeno 40,2 tone zlata u aprilu, što je prema trenutnoj cijeni vrijednost od oko 2,5 milijarde USD, a što je više nego u posljednjih 14 mjeseci zajedno. Iz Švajcarske je tako u Hong Kong izvezeno 10,1 tona zlata, što je najviše od januara 2020. godine. Tokom trgovanja u petak cijena zlata je zabilježila rast nakon što su podaci o maloprodajnim cijenama u SAD zabilježili rast tokom aprila. Rast maloprodajnih cijena pojačao je inflatorna očekivanja, što se odrazilo na rast cijene zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.903,77 USD (1.561,49 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila rast od 1,20%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom proteklih sedmica

